

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ КРЕДИТНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ ТА ДЖЕРЕЛА ЇХ ФОРМУВАННЯ

студент Охтеменко К.О.,

доц. Зайцев О.В.

Головну роль у забезпеченні стабільного фінансового розвитку кредитної спілки як інституту кредитної кооперації відіграють її фінансові ресурси. Вони визначають економічний потенціал кредитної спілки, крім того, від забезпечення ними значною мірою залежить результативність її діяльності. Дослідженню механізму діяльності кредитних спілок присвячено багато наукових праць. Разом із тим залишаються не вирішеними питання системного аналізу й оцінки всієї сукупності фінансових ресурсів кредитної спілки, ролі кожного виду фінансового ресурсу у формуванні специфічного фінансового механізму н діяльності. До того ж у сьогоденних умовах розвитку національної кредитної кооперації постає завдання забезпечення фінансової стабільності кредитних спілок, підвищення їх конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг.

Кредитні спілки посідають особливе місце серед фінансових посередників, що діють на фінансовому ринку України. Їх особливість полягає в тому, що вони є водночас і однією з форм кредитних кооперативів, які функціонують на кооперативних засадах, і фінансовими установами [1, с. 99-101].

У розвинутих країнах світу кредитні кооперативи надають досить широкий перелік фінансових послуг. Окрім кредитування й депозитної діяльності це відкриття ощадних, пайових, чекових та інших рахунків, обмін чеків, випуск кредитних карток, прийом грошових переказів, оплата комунальних послуг та інше [2]. Однак для кредитних спілок України надання всіх цих послуг є перспективним напрямком, оскільки відповідно до Закону України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 № 2908-III зі змінами і доповненнями вони мають право здійснювати досить обмежений перелік видів діяльності, а саме:

- 1) кредитування своїх членів та інших кредитних спілок;
- 2) членство у платіжних системах;
- 3) благодійна діяльність;

- 4) надання поруки своїм членам;
- 5) залучення кредитів банків, ресурсів об'єднаної кредитної спілки, інших установ і організацій;
- б) розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках банків, об'єднаної кредитної спілки;
- 7) залучення внесків на депозитні рахунки;
- 8) оплата на доручення своїх членів вартості товарів, робіт, послуг;
- 9) придбання державних пінних паперів і паїв кооперативних банків.

Отже, ці дев'ять видів діяльності фактично визначають джерела формування й використання фінансових ресурсів кредитної спілки.

Доречно сказати й те, що джерела фінансових ресурсів кредитної спілки як кредитної установи поділяють на три категорії: власні, залучені й запозичені. Відповідно, фінансові ресурси кредитної спілки можна визначити як сукупність власних, залучених і запозичених коштів, які перебувають у розпорядженні спілки та використовуються нею для надання фінансових послуг і забезпечення власної платоспроможності й ліквідності [3]. Коротко охарактеризуємо кожен з цих категорій.

Власні ресурси кредитної спілки, зокрема вступні, пайові й цільові внески, породжують специфічні фінансові відносини між кредитною спілкою та її членами. Тобто, вони пов'язані з кооперуванням населення, матеріальним і економічним стимулюванням подальшого нагромадження пайового капіталу, матеріальною відповідальністю за зобов'язаннями товариства, матеріальним стимулювання членів кооперативу тощо.

Залучені і запозичені ресурси — це кошти, мобілізовані кредитною спілкою. І ті й ті мобілізовуються кредитною спілкою на умовах платності й терміновості. Втім між ними існує суттєва різниця, яка полягає в тому, що запозичені кошти завжди є кредитними. Отже, для цієї категорії ресурсів діє принцип забезпеченості.

Кредитні спілки сформували свій специфічний механізм діяльності, який, з одного боку, має сприяти здійсненню самими членами кредитних спілок

ефективного контролю дій органів управління, забезпечити реалізацію рівних можливостей для всіх членів, а з другого — забезпечити фінансову стабільність спілок.

Щодо фінансового механізму діяльності кредитних спілок, то він має формуватися відповідно до цільових орієнтирів державної політики, відповідно до розбудови системи кредитної кооперації в Україні, що, як визначено державною концепцією розвитку кредитної кооперації, має сприяти підвищенню довіри населення до фінансової системи держави.

З усього вище написаного можна зробити висновок, що на сьогоднішній день кредитні спілки значною мірою залежать від залучених коштів. Разом із тим виявлено позитивну тенденцію щодо зростання як залучених коштів, так і власних, поряд із досить незначними обсягами запозичених коштів. Тобто, вартість, обсяги і строки здійснення кредитними спілками активних операцій, передусім кредитних, залежить здебільшого від залучених коштів.

Економічно виважене використання того чи того фінансового ресурсу кредитних спілок є об'єктивною передумовою доступності і привабливості їх фінансових послуг для населення, а також стабільної фінансової діяльності самих кредитних спілок.

Список використаної літератури:

1. Зайцев, О.В. Гроші та кредит : конспект лекцій для студ. спец. 6.030508 "Фінанси і кредит", 6.030504 "Економіка підприємства", 6.030507 "Маркетинг", 6.030601 "Менеджмент і адміністрування" усіх форм навчання / О.В. Зайцев, О.В. Галахова. — Суми : СумДУ, 2009. — 150 с.

2. Хоменко, Л.М. Вплив розвитку банківської фінансово-кредитної системи України на довгострокову взаємодію з населенням / Л.М. Хоменко, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку: тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, 21-25 квітня 2008 р. — Суми: СумДУ, 2008. — Т.2. — С. 12-13.

3. Росохата, А.С. Проблеми інвестування у фінансово-кредитній політиці банків України стосовно розвитку малого бізнесу / А.С. Росохата, О.В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : тези доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні та 60-річчю СумДУ, 21-25 квітня 2008 р. — Суми : СумДУ, 2008. — Т.2. — С. 165-166.

Охтеменко, К. О. Фінансові ресурси кредитних спілок України та джерела їх формування [Текст] / К. О. Охтеменко, О. В. Зайцев // Економічні проблеми сталого розвитку : збірник тез доповідей науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету економіки та менеджменту присвяченої Дню науки в Україні (21-24 квітня 2009 р.). - Суми : СумДУ, 2009. - Ч.1. - С. 228-229.